

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI
STRATEGIJE UPRAVLJANJA RIZICIMA OD KATASTROFA DO 2030.
GODINE ZA 2023. GODINU**

Lipanj 2024. godine

Sadržaj

1.	Uvod	2
2.	Izvješće o provedbi strateških ciljeva	4
2.1.	Strateški cilj 1. Smanjenje rizika od katastrofa	4
2.1.1.	Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti	5
2.1.2.	Opis napretka u provedbi strateškog cilja 1.....	5
2.2.	Strateški cilj 2. - Povećanje spremnosti za upravljanje u katastrofama.....	8
2.2.1.	Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti	8
2.2.2.	Opis napretka u provedbi strateškog cilja 2.....	9
3.	Zaključak.....	11

1. Uvod

Strategija upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. godine (u daljnjem tekstu: Strategija) dugoročni je akt strateškog planiranja koji je, s pripadajućim Akcijskim planom upravljanja rizicima od katastrofa za razdoblje do 2024. godine (u daljnjem tekstu: Akcijski plan), donijela Vlada Republike Hrvatske u listopadu 2022. godine.

Strategija je izrađena u skladu s obavezama iz članka 10. Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“, br. 82/15, 118/18, 31/20, 20/21 i 114/22) te Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 123/17 i 151/22).

Ovaj strateški dokument preduvjet je i za korištenje sredstava iz europskih fondova, programa i instrumenata u financijskom razdoblju 2021.-2027.

Strategija je primjer proaktivnog pristupa upravljanju rizicima koji podrazumijeva planiranje i provođenje mjera za sprječavanje i ublažavanje katastrofa te povećanje spremnosti Republike Hrvatske da na učinkovitiji način reagira na rizike, kao i na pojavu katastrofe.

Dugoročna razvojna vizija definirana Strategijom je: **Republika Hrvatska otpornija na katastrofe**, kroz ostvarenje dva strateška cilja:

1. Smanjenje rizika od katastrofa
2. Povećanje spremnosti za upravljanje u katastrofama.

Upravljanje rizicima od katastrofa je višesektorsko područje koje uključuje javne politike koje trebaju zajednički djelovati u cilju poboljšanja preventivnih aktivnosti, odgovora i oporavka.

U provedbu Strategije, uz Ministarstvo unutarnjih poslova, uključena su i druga tijela koja su sudjelovala u izradi Strategije kroz Hrvatsku platformu za smanjenje rizika od katastrofa:

- ministarstvo nadležno za poljoprivredu – nadležno za bolesti bilja i suše
- ministarstvo nadležno za zdravstvo – nadležno za ekstremne temperature, epidemije i pandemije
- ministarstvo nadležno za gospodarstvo i održivi razvoj - nadležno za industrijske nesreće, poplave, snijeg i led, zaslanjenost kopna te klimatske promjene koje su višesektorski rizik
- ministarstvo nadležno za prostorno uređenje, graditeljstvo i državnu imovinu –

nadležno za potres i klizišta

- ministarstvo nadležno za more, promet i infrastrukturu – nadležno za onečišćenje mora
- državni ured nadležan za vatrogastvo – nadležan za požare otvorenog tipa.

2. Izvješće o provedbi strateških ciljeva

Radi praćenja provedbe Strategije i doprinosa ostvarenju strateških ciljeva u Ministarstvu unutarnjih poslova, osnovana je *Radna skupina za praćenje provedbe Strategije*. Članovi radne skupine su predstavnici svih ministarstva koja su sudjelovala u izradi Strategije i njenoj provedbi.

Putem online upitnika prikupljeni su podaci o statusu projekata navedenih u Akcijskom planu do 2024., koji je dio Strategije.

Također je provedeno ispitivanje o razini doprinosa pojedinog nadležnog tijela u ostvarenju strateških ciljeva definiranih u Strategiji. Korištena je metoda samoprocjene u rasponu od 1 (neznatan doprinos) do 10 (značajan doprinos).

Radi što bolje analize prikupljenih odgovora iz upitnika, po potrebi su s nadležnim tijelima provedeni dodatni intervjui.

2.1. Strateški cilj 1. Smanjenje rizika od katastrofa

Strateški cilj „Smanjenja rizika od katastrofa“ sadrži četiri ključna područja intervencije:

1. Upravljanje

Uspostavljanje učinkovitijeg sustava upravljanja rizicima od katastrofa jačanjem uloge Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa te implementacija načela sustavnog upravljanja rizicima od katastrofa i održivog razvoja u važeći zakonodavni okvir

2. Podizanje svijesti i edukacija građana, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i tijela državne uprave s ciljem smanjenja ranjivosti i izloženosti te gubitka ljudi i šteta na imovini, infrastrukturi, biljnom i životinjskom svijetu, okolišu i kulturnoj baštini kroz povećanje informiranosti o potencijalnim rizicima. Jačanje mehanizama za prikupljanje podataka o štetama i gubicima, razvoj sustava ranog upozoravanja te podizanje svijesti o potrebi smanjenja rizika od katastrofa i ulozi građana, lokalne samouprave i tijela državne uprave u procesu smanjenja rizika

3. Znanstveno utemeljene procjene rizika izradom multisektorskih i sektorskih procjena rizika za različite scenarije prijetnji/rizika povezanih s klimatskim promjenama te podizanje svijesti i informiranosti o riziku i sposobnosti upravljanja rizikom
4. Integracija ciljeva Strategije upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. godine u strateški i zakonodavni okvir, s ciljem privlačenja i korištenja europskih fondova, programa i instrumenata.

2.1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti

Prosječna ocjena provedbe - Strateški cilj 1: Smanjenje rizika od katastrofa			
KPI 1: Upravljanje	KPI 2: Podizanje svijesti i edukacija građana, JLP(R)S i TDU	KPI 3: Znanstveno utemeljene procjene rizika	KPI 4: Integracija ciljeva Strategije u strateški i zakonodavni okvir s ciljem privlačenja i korištenja EU fondova
6,7	8,8	8	6,6

Ukupna prosječna ocjena za Strateški cilj 1. Smanjenje rizika od katastrofa je 7,5.

Ukupan iznos do sada utrošenih sredstva za projekte iz Akcijskog plana koji doprinose ovom strateškom cilju je 180.761.236,19 eura.

2.1.2. Opis napretka u provedbi strateškog cilja 1.

Upravljanje

Vlada Republike Hrvatske donijela je u rujnu 2023. godine *Odluku o osnivanju Odbora Hrvatske platforme za smanjenje rizika od katastrofa*, čiji članovi su dužnosnici i rukovodeći državni službenici tijela državne uprave i predstavnici drugih relevantnih institucija.

Odbor prati trendove kretanja rizika, predlaže smjernice za smanjenje rizika od katastrofa, raspravlja javne politike i odobrava plan rada radnih skupina, kao i dokumente koje te radne

skupine izrađuju, promovira ciljeve smanjenja rizika od katastrofa i aktivno stvara kulturu sigurnosti i podizanjem svijesti javnosti o rizicima jača otpornost društva.

Podizanje svijesti i edukacija

U izvještajnom razdoblju završen je strateški projekt „Na putu do smanjenja rizika od katastrofa“. Projekt je sufinancirala Europska unija iz Kohezijskog fonda unutar Operativnog programa konkurentnost i kohezija, a vrijednost projekta je 1.925.406,59 eura.

Projekt je bio usmjeren na podizanje svijesti i edukaciju javnosti s naglaskom na mlade i djecu, kao buduće donositelje odluka. U suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje izrađen je *Priručnik za odgojno-obrazovne radnike u provedbi obrazovanja osnovnoškolske djece u području smanjenja rizika od katastrofa*, kako bi teme smanjenja rizika od katastrofa bile sastavni dio školskog gradiva i svakodnevne edukacije učenika u osnovnim školama u Republici Hrvatskoj.

Osim priručnika, rezultat projekta je i nabava simulatora potresa i edukacijskih modela simulacije katastrofa.

Edukacijski materijali i simulator potresa te modeli katastrofa koristili su se tijekom provedbe kampanje „Usvojimo znanja da šteta bude manja“ koja se održala u 21 gradu. Kampanjom je obuhvaćeno preko 2.800 učenika iz 54 škole.

Znanstveno utemeljene procjene rizika

U 2023. godini završena su dva projekta Rudarsko-geološkog-naftnog fakulteta: projekt Primijenjena istraživanja klizišta za razvoj mjera ublažavanja i prevencije rizika PRI-MJER i projekt Razvoj metodologije procjene podložnosti na klizanje za planiranje namjene zemljišta primjenom LiDAR tehnologije – LandSlidePlan.

U projektu PRI-MJER izrađeni su ogledni primjeri 37 alata za razvoj 10 mjera za ublažavanje i prevenciju rizika od klizanja na 13 reprezentativnih područja u kontinentalnom i primorskom djelu Hrvatske. Osim toga izrađene su i smjernice za primjenu alata – karata klizišta.

U projektu LandSlidePlan razvijena je metodologija izrade karte podložnosti na klizanje za primjenu na lokalnoj razini, prilagođena uvjetima u Republici Hrvatskoj.

Integracija ciljeva Strategije u strateški i zakonodavni okvir s ciljem privlačenja i korištenja europskih fondova, programa i instrumenata

Svrha ključnog područja intervencije 1.4. je veća iskoristivost europskih fondova, programa i instrumenata s ciljem ulaganja u smanjenje rizika te oporavka od katastrofa ulaganjem u infrastrukturu, obrazovanje, ljudske resurse i ICT sustave.

U sklopu Akcijskog plana do 2024. godine navedeno je 17 projekata u ovom ključnom području intervencije. Od toga su 4 projekta Hrvatskih voda koja se odnose na smanjenje rizika od poplava i 13 projekata navodnjavanja Ministarstva poljoprivrede za smanjenje rizika od suše. Njihovom provedbom ukupan iznos do sada utrošenih sredstava je 144.861.908,91 eura, od čega je na rizik od poplave uloženo 86.385.629,76 eura, a na rizik od suše 58.476.279,15 eura.

2.2. Strateški cilj 2. - Povećanje spremnosti za upravljanje u katastrofama

Strateški cilj „Povećanje spremnosti za upravljanje u katastrofama“ sadrži dva ključna područja intervencije:

1. Planiranje, upravljanje i definiranje jasnog lanca odgovornosti na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kod odgovora na katastrofe, usklađivanje zakonodavnog okvira u odnosu na dionike nadležne za odgovor te usklađivanje planova razvoja i ulaganja u jačanje kapaciteta na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini u skladu s procjenama rizika, procjenama sposobnosti te aktima strateškog planiranja.
2. Jačanje sposobnosti i kapaciteta operativnih snaga s ciljem osiguravanja učinkovitog odgovora na izvanredne situacije i brzog oporavka, uz istovremeno omogućavanje i osnaživanje sposobnosti i kolektivne solidarnosti na razini zajednice.

2.2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti

Prosječna ocjena provedbe - Strateški cilj 2: Povećanje spremnosti za upravljanje katastrofama	
KPI 1: Planiranje i upravljanje	KPI 2: Jačanje sposobnosti i kapaciteta
7,4	7,6

Prosječna ocjena za strateški cilj 2. – Povećanje spremnosti za upravljanje katastrofama je 7,5. Ukupan iznos utrošenih sredstva u izvještajnom razdoblju za projekte iz Akcijskog plana do 2024. koji doprinose ovom strateškom cilju je 65.089.208,96 eura.

2.2.2. Opis napretka u provedbi strateškog cilja 2

Planiranje i upravljanje

U rujnu 2023. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Državni plan djelovanja civilne zaštite (Državni plan), s ciljem učinkovitog, organiziranog i jedinstvenog djelovanja sustava civilne zaštite. Državni plan definira način provođenja preventivnih mjera i aktivnosti, utvrđuje postupak aktiviranja i djelovanja sustava civilne zaštite te usklađuje provođenje mjera i aktivnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite tijekom otklanjanja posljedica velikih nesreća i katastrofa.

Jačanje sposobnosti i kapaciteta

Ministarstvo unutarnjih poslova je u 2023. godini završilo dva važna projekta financirana iz EU fondova, koja značajno pridonose Strateškom cilju 2. Povećanje spremnosti za upravljanje u katastrofama.

To su projekti Sustav za rano upozoravanje i upravljanje krizama (SRUUK) i Opremanje i osposobljavanje državnih intervencijskih postrojbi (OiO).

Projektom SRUUK, vrijednosti 8,3 milijuna eura, dobiven je jedinstveni alat kojim je po prvi put u Republici Hrvatskoj omogućeno brzo i učinkovito upozoravanje građana, sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite korištenjem modernih tehnologija, odnosno slanjem poruka putem mobilnih telefona o opasnostima koje prijete i mjerama koje je potrebno poduzeti za smanjenje ljudskih žrtava i materijalnih šteta.

Kroz projekt OiO, vrijednosti 8,6 milijuna eura, provedeno je osposobljavanje za 231 pričuvnika za spašavanje iz ruševina, vode i pružanje logističke potpore. Projektom su ojačani nacionalni kapaciteti za reakcije u kriznim situacijama osposobljavanjem i opremanjem intervencijskih postrojba Državne intervencijske postrojbe civilne zaštite i Državnih vatrogasnih intervencijskih postrojbi (DVIP).

Za Ministarstvo unutarnjih poslova je nabavljeno 22 vozila, 8 radnih strojeva, 3 robota za gašenje požara, 10 čamaca, osobna zaštitna oprema za 231 pričuvnika civilne zaštite, oprema za tim za traganje i spašavanje iz ruševina, tim za spašavanje iz vode i radove na vodi te za tim za logističku potporu. Za Hrvatsku vatrogasnu zajednicu je nabavljeno 13 vozila, 4 čamca, 1

brodica, osobna oprema za 50 vatrogasaca i skupna oprema za tim za gašenje požara otvorenog prostora.

Cilj projekta je povećanje spremnosti i sposobnosti nacionalnog sustava zaštite od katastrofa na reakcije u kriznim situacijama.

Tijekom izvještajnog razdoblja završen je i projekt Ministarstva unutarnjih poslova *Modernizacija vozila vatrogasnih postrojbi Republike Hrvatske*, kojim je MUP, kroz fondove EU, putem Hrvatske vatrogasne zajednice, javnim vatrogasnim postrojbama i dobrovoljnim vatrogasnim društvima iz svih naših županija nabavio 94 interventna vatrogasna vozila. Konkretno, riječ je 21 dugom navalnom vozilu, 21 kratkom navalnom vozilu, 21 autocisterni, 21 srednjem šumsko/terenskom vozilu, 7 teških šumsko/terenskih vozila. Ukupni iznos utrošenih sredstava projekta je 33.998.486,13 eura.

U izvještajnom razdoblju završen je i projekt *Sigurna.HR* kroz čiju su provedbu opremljeni specijalizirani timovi za spašavanje iz potresa i poplava, koji djeluju u okviru ustrojstvenih jedinica HGSS-a i osigurani potrebni alati za preventivno djelovanje i reakcije u slučaju velikih nesreća i katastrofa. Kroz projekt su također osigurani infrastrukturni kapaciteti za treninge i obuke specijaliziranih timova za spašavanje na vodama i u potragama te je povećana razina svijesti u svim dijelovima RH o važnosti preventivnog djelovanja i reakcija u slučajevima velikih nesreća i katastrofa.

3. Zaključak

U izvještajnom razdoblju, u provedbi projekata iz Akcijskog plana do 2024. godine, ukupno je utrošeno 245.850.445,15 eura, što uključuje završene i projekte u tijeku.

U izvještajnom razdoblju, završeni su sljedeći projekti, čija ukupno utrošena sredstva iznose 87.633.047,97 eura.

- Projekti Ministarstva unutarnjih poslova
 - o *Na putu do smanjenje rizika od katastrofa SROK,*
 - o *Sustav za rano upozoravanje i upravljanje krizama SRUUK,*
 - o *Opremanje i osposobljavanje državnih intervencijskih postrojbi OiO i*
 - o *Modernizacija vozila vatrogasnih postrojbi.*
- Projekt Hrvatske gorske službe spašavanja
 - o *Sigurna.hr* kojim su opremljene stanice i obučeni spašavatelji HGSS-a.
- Projekti navodnjavanja Ministarstva poljoprivrede (Orubica, Glog, Novi Gradac Detkovac, Lišansko polje)
- Projekt Državne geodetske uprave
 - o *Multisenzorsko zračno snimanje RH za potrebe procjene smanjenja rizika od katastrofa.*
- Projekt Hrvatskih voda
 - o *Rekonstrukcija nasipa Otok Virje-Brezje.*
- Projekt Hrvatskih šuma
 - o *Video nadzor i rano otkrivanje šumskih požara.*
- Projekti Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta
 - o *Primijenjena istraživanja klizišta za razvoj mjera ublažavanja i prevencije rizika PRI-MJER i*
 - o *Razvoj metodologije procjene podložnosti na klizanje za planiranje namjene zemljišta primjenom LiDAR tehnologije LandSlidePlan*
- Projekt Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci
 - o *Fizičko modeliranje ponašanja konstrukcija za sanaciju klizišta u uvjetima statičkih i seizmičkih djelovanja.*
- Projekt Hrvatskog geološkog instituta
 - o *Responsa* kojim je provedeno LIDAR snimanje približno 200 km².

Uz obavezu godišnjeg praćenja i izvještavanja prema Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, uspostavljen je i interni sustav razmjena informacija kojim koordinira Ministarstvo unutarnjih poslova.

U sljedećem razdoblju, nakon usvojene Procjene rizika od katastrofa, plan je do kraja 2024.g izraditi i Procjenu sposobnosti za upravljanje rizicima od katastrofa.

S ciljem praćenja uspješnosti provedbe ciljeva Strategije i prema službenim pokazateljima učinka, potrebno je, kroz Hrvatsku platformu za smanjenje rizika od katastrofa, intenzivirati aktivnosti prikupljanja podataka o štetama i ranjivosti.

Zbog nepostojanja sustavnog prikupljanja podataka, utjecaj katastrofa, velikih nesreća i ostalih događaja uzrokovanih prirodnim prijetnjama ili ljudskim djelovanjem u Republici Hrvatskoj bilježi se samo na razini sektora, s odmakom od 6 mjeseci do godinu dana. Utjecaj ovakvih događaja na imovinu i stanovništvo Republike Hrvatske potrebno je pratiti sustavno i kontinuirano, na unificiran način, radi usporedivosti i vjerodostojnosti podataka. Nadalje, stvarni podaci o gubicima i štetama, potkrijepljeni stručnim i znanstvenim istraživanjima, temelj su i za buduća ulaganja i aktivnosti upravljanja rizicima, kako bi se osigurala veća kvaliteta budućih procjena rizika.

Ministarstvo unutarnjih poslova je stoga pripremlilo i početkom 2024. godine počelo provoditi projekt financiran iz Mehanizma Unije za civilnu zaštitu – DrawData, vrijednosti 700 tisuća eura. Projektom će se, između ostalog, izraditi prijedlozi sustava prikupljanja podataka o gubicima u katastrofama i sustava procjene šteta i gubitaka.

Smanjenje rizika od katastrofa je kompleksno područje koje iziskuje međusektorsku suradnju i koordinaciju. Stoga je nužna učinkovita suradnja svih dionika u provedbi Strategije. Istekom postojećeg Akcijskog plana do 2024. godine u zadnjem kvartalu 2024. godine izradit će se i novi Akcijski plan 2025. do 2027. godine, u kojem će se definirati projekti i aktivnosti upravljanja rizicima od katastrofa za buduće razdoblje.